

Tilladelse til Nord Stream 2

Center

Center for Global
Klimahandling / Center for
undergrund og beredskab

Team

EU-grøn omstilling

Dato

28. oktober 2019

J nr. 2015-3797

/ CHMON / KSC

Energistyrelsen har den 30. oktober 2019 meddelt tilladelse efter kontinentalsokkelloven til en delstrækning af Nord Stream 2 på en rute sydøst om Bornholm på dansk kontinentalsokkel i Østersøen. Tilladelsen er meddelt på baggrund af en ansøgning af den 15. april 2019 fra Nord Stream 2 AG. Energistyrelsen har offentliggjort tilladelsen på Energistyrelsens hjemmeside.

Lovgivningen vedrørende rørledningsprojektet

Lovgrundlaget for at give en tilladelse til anlæg af transitørledninger er Kontinentalsokkelloven. Kontinentalsokkelloven implementerer bl.a. FN's Havretskonvention, som Danmark har undertegnet. I medfør af FN's Havretskonvention er Danmark forpligtet til, med respekt for ressourcer og miljø, at tillade anlæggelse af transitørledninger på kontinentalsoklen, om end man bl.a. kan anvise, hvor på kontinentalsoklen sådanne skal føres igennem. Hensyn af miljø- og sikkerhedsmæssig karakter, der kan lægges til grund for en sådan beslutning er f.eks. hensynet til miljøet, maritim trafik, fiskerihensyn, kulturarv, kommerciel udnyttelse af maritime områder, visse militære hensyn o. lign.

Før der kan gives en tilladelse i medfør af Kontinentalsokkelloven til nedlæggelse af en rørledning med en diameter på over 800 mm, skal der være foretaget en miljøvurdering.

Nord Stream 2 er yderligere omfattet af ESPOO-konventionen, da projektet kan have virkninger på miljøet på tværs af landegrænser. Dette betyder, at Danmark – lige som de øvrige lande – er forpligtet til at notificere de eventuelt berørte lande om projektet. Der har i forbindelse med projektet været gennemført høring i regi af Espoo-konventionen.

Ansøgninger fra Nord Stream 2 AG

Nord Stream 2 AG har i alt fremsendt tre ansøgninger til Energistyrelsen. Den første ansøgning omfattede en rute sydøst om Bornholm på søterritoriet. Denne ansøgning blev trukket tilbage af selskabet den 28. juni 2019.

Den 10. august 2018 ansøgte selskabet om tilladelse til en anden rute for projektet nordvest for Bornholm på kontinentalsoklen. Energistyrelsen sagsbehandlede ansøgningen og gennemførte en miljøvurderingsproces.

I efteråret 2018 indgik Danmark og Polen en aftale om den maritime grænse i Østersøen mellem Danmark (Bornholm) og Polen. Energistyrelsen skal sikre, at der

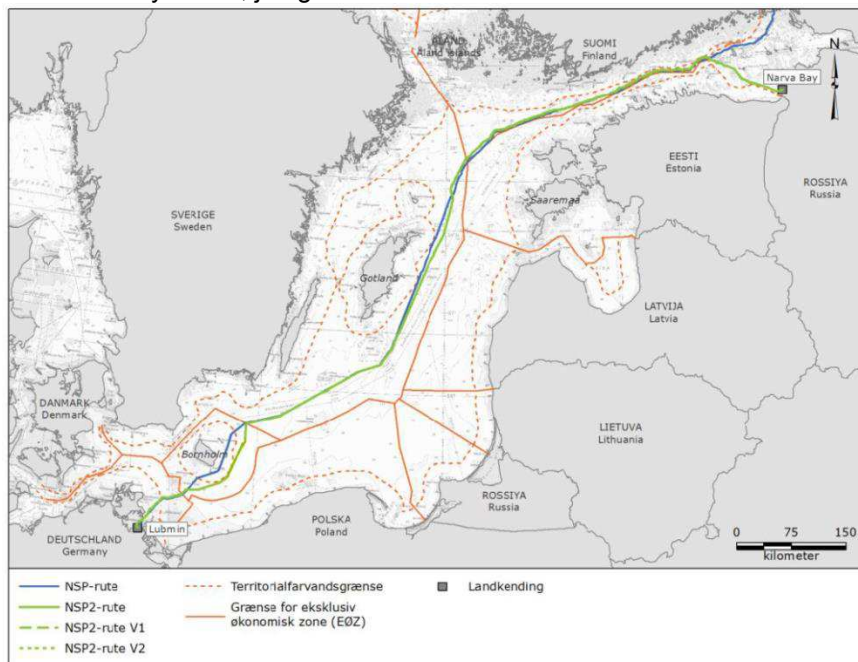
gives tilladelse til den mest miljø- og sikkerhedsmæssigt optimale rute. Energistyrelsen anmodede i marts 2019 Nord Stream 2 AG om at undersøge en sydøstlig rute på kontinentalsoklen igennem dette område, da Energistyrelsen umiddelbart vurderede, at en sådan rute kunne være mere hensigtsmæssig end den nordvestlige rute ud fra en række miljø- og sikkerhedsmæssige parametre såsom påvirkning på skibsfart og Natura 2000-områder.

Nord Stream 2 AG ansøgte den 15. april 2019 om to rutealternativer på kontinentalsoklen sydøst om Bornholm. Efter afslutning af miljøvurderingsprocessen og høringerne, er det Energistyrelsens vurdering, at ruten sydøst om Bornholm på kontinentalsoklen er at foretrække, hvorfor der meddeles tilladelse til den rute.

Vurderingen er baseret på blandt andet oplysninger i miljøkonsekvensrapporten for den nordvestlige og den sydøstlige rute på kontinentalsoklen, relevante myndigheders vurderinger af blandt andet konventionel ammunition, høringssvar fra myndigheder, offentlighed og Østersølande. Det er især påvirkningen på skibsfart og Natura 2000-områder Energistyrelsen vurderer til at være væsentlig mindre for den sydøstlige rute. Konsekvenserne i forhold til kemisk og konventionel ammunition samt militære øvelsesområder kan håndteres efter anvisninger fra Forsvaret.

Det samlede rørledningsprojekt

Rørledningsprojektet på dansk kontinentalsokkelområde er en del af et større rørledningsprojekt, der består af to undersøiske rørledninger til transport af gas fra Rusland til Tyskland, jf. figur 1.

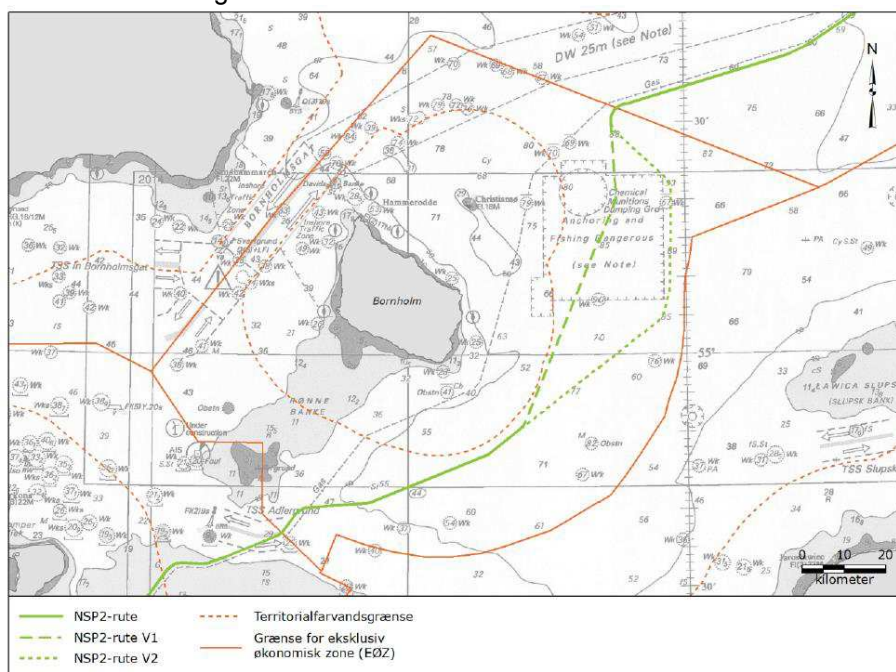
Figur 1 Kilde: Justeret Figur 2-2, "Ansøgning om anlægstilladelse, Danmark – sydøstlig rute", april 2019.

Der er meddelt tilladelser til Nord Stream 2-rørledningsprojektet i Rusland, Finland, Sverige og Tyskland. Den samlede længde af rørledningsprojektet er 1230 km. Rørledningsanlægget skal kunne transportere 55 mia. m³ naturgas om året.

Selskabet Nord Stream 2 AG, med hjemsted i Zug i Schweiz, er ejer af projektet. Det russiske naturgasselskab PJSC Gazprom ejer 100 pct., og fem europæiske energiselskaber, ENGIE, OMV, Shell, Uniper og Wintershall har forpligtet sig til at levere langtidsfinansiering på 50 pct. af projektets totale omkostninger.

Rørledningsprojektet i Danmark

Ansøgningen af den 15. april 2019 omfatter to rutevarianter, NSP2-rute V1 og NSP2-rute V2, jf. figur 2, som to alternativer. Længden af de to varianter er henholdsvis 147 km og 164 km i dansk farvand.

Figur 2 Kilde: Figur 3-1, "Ansøgning om anlægstilladelse, Danmark – sydøstlig rute", april 2019.

Ansøgningen var vedlagt en miljøkonsekvensrapport (VVM) som en del af ansøgningsmaterialet. Miljøkonsekvensrapporten blev sendt i offentlig høring fra den 15. maj 2019 til den 10. juli 2019. De øvrige Østersølande blev ligeledes hørt indtil den 17. juli 2019. De blev bedt om at tage stilling til, om de var af den opfattelse, at den danske del af rørledningen kunne påvirke miljøet i deres respektive områder. Alle indkomne svar er behandlet af Energistyrelsen og de øvrige danske myndigheder, som er involveret i denne tilladelse.

Særlige fokuspunkter i den miljø- og sikkerhedsmæssige vurdering:

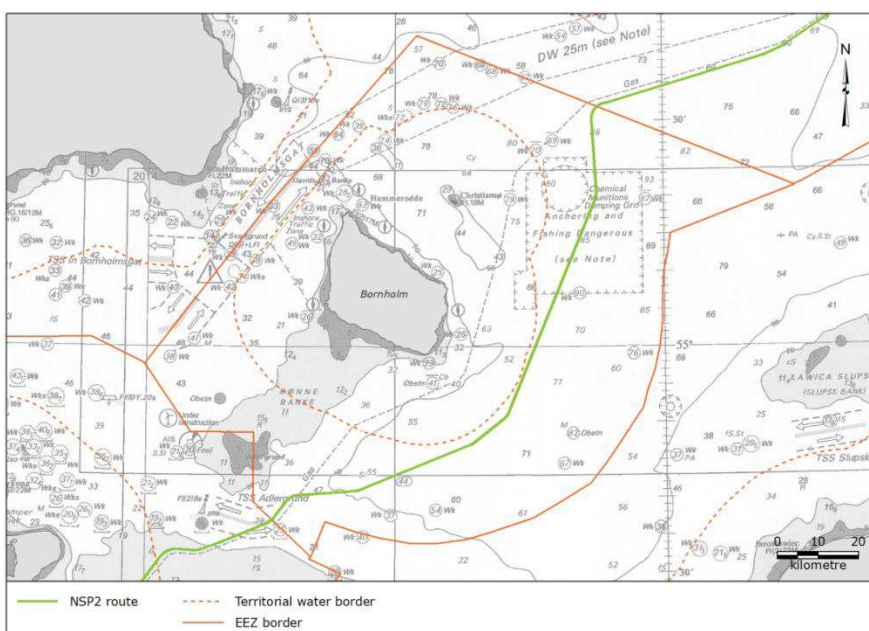
Øst for Bornholm findes der konventionel og kemisk ammunition, som blev dumpet efter de to verdenskrige. Den ene af ruterne (NSP2-rute V1) går gennem et område, hvor bundtrawl, ankring og havbundsintervention frarådes på grund af risikoen for dumpet krigsgas. Der blev identificeret en række bundminer, som krydser hele

korridoren af den anden rute (NSP2-rute V2). Bundminerne kan hvis rørledningerne eksponeres herfor kompromittere rørledningernes integritet. Dette forhold har været tungtvejende i Energistyrelsens vurdering om at foretrække det første rutealternativ.

Nord Stream 2 AG har, hvor der er potentiel risiko for kemisk ammunition, taget forholdsregler for at undgå menneskelig kontakt med kemiske stoffer, herunder at omdirigere ruten. Endvidere vil der blive anvendt selvpositioneringsfartøjer til rør-lægningsarbejdet, dvs. fartøjer som ikke anvender ankere, og der vil ikke blive udført havbundsintervention i området, hvor arbejde på havbunden frarådes. På den måde minimeres risikoen for kontakt med kemiske stoffer.

Baseret på blandt andet hørings svar, oplysninger fra relevante myndigheder, og især fra det danske Forsvar om konsekvenserne ved de to rutevarianter i forhold til kemisk og konventionel ammunition, har Energistyrelsen vurderet at den første ruteversion (NSP2-rute V1), der fremgår af figur 3, er den miljø- og sikkerhedsmæssigt mest forsvarlige rute, og den der derfor er meddelt tilladelse til.

I den forbindelse er det også vurderet, at den sydøstlige rute samlet set er mere hensigtsmæssig end en rute nord om Bornholm på grund af den nordlige rutes påvirkning på skibstrafikken i Bornholmsgattet, som er et trafiksepareringssystem (TSS) med en meget høj trafikintensitet, og mulige påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Rønne Banke / Adler Grund. Det bemærkes, at hvis der er et rimeligt alternativ uden om Natura 2000-området, skal denne rute vælges med mindre andre hensyn er så tungtvejende, at en rute gennem et Natura 2000-område er den eneste mulighed. Det er således vurderet, at ruten, der er meddelt tilladelse til, er et rimeligt alternativ.

Figur 3 Kilde: Nord Stream 2 AG.